

Article: Ermelo ontvangt nazaten van ondergedoken Joodse familie Staal

Door ermelo (<http://ermelo.nieuws.29 juli 2016 14:10 nl/author/ermelo/>)

ORIGINAL DUTCH

Vanuit Amerika overgekomen volgde Lorri Staal maandag 25 juli de voetstappen van haar vader Aby Staal, die tijdens de Tweede Wereldoorlog is ondergedoken geweest op verschillende adressen in Ermelo. Samen met zijn vader en moeder; Levie en Elisabeth, zus Betje en broer Jacob en oma Betje. Aby, destijds 13 jaar, was de enige van het Joodse gezin die de Tweede Wereldoorlog overleefde. Op het laatste onderduikadres van de familie Staal, nu camping Brem en Den aan de Watervalweg 110, kostte een inval op 22 maart 1943 het gezin hun vrijheid. Alleen Aby wist het vege lijf te redden door plotseling de benen te nemen en de kogels te ontwijken. De rest van het gezin werd via Westerbork gedeporteerd naar Sobibor waar het kort na de aankomst werd omgebracht.

Het was afgelopen maandag een bijzonder emotionele dag waar menig traantje werd gelaten, vertelt Ermeloer Peter Yska die een heel programma voor het gezelschap op touw had gezet. Lorri had namelijk ook haar dochter Hannah meegenomen. Daarnaast bestond het gezelschap uit personen die hieronder worden genoemd of op een of andere manier met de gebeurtenissen van doen hadden.

'De zaak kwam januari 2016 aan het rollen' toen Yska werd benaderd door Anje van Buuren uit Huijbergen over zijn artikelen in het verenigingsblad Van 't Erf van Ermelo van de Oudheidkundige Vereniging Ermeloo, over de Joodse familie Staal. Deze familie kwam uit Amsterdam en heeft voor zover Yska kan nagaan geen relatie met de families Staal uit Ermelo. Mevrouw van Buuren nam namens de kleinzoon van de heer Frederik Keijzer, de indertijd Utrechtse fabrikant die eigenaar was van Brem en Den, contact op met Yska. De kleinzoon wilde graag van Yska weten of hij nog meer wist over de lotgevallen van de familie Staal.

Waarop Yska mevrouw van Buuren de artikelen deed toekomen, zij stuurde ze vervolgens door naar de kleinzoon van de heer F. Keijzer, die op zijn beurt de informatie mailde naar zijn dochter Tanya Siraa in Zwitserland. Tanya raakt zo enthousiast dat zij op internet is gaan zoeken naar nazaten van Aby Staal. Haar zoektocht boekte succes want ze kwam in contact met Lorri Staal, de dochter van Aby Staal. Tanya vertaalde de artikelen in het Engels zodat Lorri het indringende stukje geschiedenis over haar vader kon lezen. Zij vertelde dat ze overdonderd was door de inhoud omdat die grotendeels overeenkwam met wat haar vader haar had verteld, die overigens drie jaar terug is overleden. Daarnaast waardeerde ze het erg dat er zoveel aandacht is geschonken aan haar familie.

ENGLISH (Google Translate Rough Translation)

From America came over followed Lorri Staal Monday, July 25th in the footsteps of her father Aby Staal, who has been in hiding during World War II at different addresses in Ermelo. Together with his father and mother; Levie and Elizabeth, sister and brother Jacob nurse and grandmother nurse. Aby, who was 13 years, the only Jewish family was that survived World War II.

At the last hiding place of the family Staal, now camping Brem and The Watervalweg the 110, took a raid on March 22 1943 the family their freedom. Aby only managed to save their lives by suddenly taking the legs and avoid the bullets. The rest of the family was deported to Sobibor where shortly after arrival was killed.

It was last Monday a very emotional day where many a tear was left, Ermeloer Peter Yska tell who had put on line a whole program for the company. Lorri had in fact also brought her daughter Hannah. In addition, the company consisted of individuals which are listed below, or in one way or another had to do with the events.

"The case came in January 2016 rolling" when Yska was approached by Anje van Buuren Huijbergen from his articles in the magazine Van 't Yard of the Archaeological Association Ermelo Ermeloo, about the Jewish family Staal. This family came from Amsterdam and the extent Yska can ascertain no relationship with the family Staal in Ermelo. Mrs van Buuren took on behalf of the grandson of Mr. Frederick Keijzer, the then Utrecht manufacturer who owned Brem and Den, contact Yska. The grandson of Yska wanted to know if he knew more about the fate of the Staal family.

Which Yska Mrs van Buuren Articles forwarded, they then sent them through to the grandson of Mr. F. Keijzer, who in turn mailed the information to his daughter Tanya Siraa in Switzerland. Tanya gets so excited that she started searching the Internet for descendants of Aby Staal. Her quest was successful because she got in touch with Lorri Staal, the daughter of Aby Staal. Tanya translated the articles into English so that it Lorri intrusive piece of history could read about her father. She said she was overwhelmed by the content because it largely corresponded to what her father had told her, which incidentally is back three years deceased. They also appreciated the mind that so much attention has been

Bovendien vroeg Lorri of Yska haar in contact kon brengen met Anton Rook, die in de oorlogsperiode bij haar vader op lagere school zat aan de Burgemeester van Oordtstraat, bij meester van Rhee in de klas.

Anton die destijds 12 jaar was, verhaalt onder meer in Van 't Erf van Ermel; "Zijn zusje Betje en broer Jacob zaten enkele klassen lager. Tussen de middag aten de kinderen hun brood op bij ons thuis, omdat de afstand naar huis (Oude Boschweg 28, in woning De Hazenkamp, nu hoek Russulalaan/Champignonlaan) nogal ver weg was. Mijn vader Anton was directeur van het postkantoor aan de Stationsstraat en daar woonden wij ook." Het verhaal vervolgt met het relaas dat de familie Staal verhuisde naar een zomerhuisje aan de Jan van Malensteinweg. Zijn vader drukte Anton op het hart niet meer naar Aby toe te gaan om te spelen omdat dit veiliger zou zijn. Na de zomervakantie kwamen de kinderen Staal niet meer terug naar school, waarschijnlijk uit veiligheidsoverwegingen. Achteraf bleek dat de familie een vakantiewoning Brem en Den had betrokken..

Anton Rook weet ook in het verenigingsblad te vertellen dat huisvrienden van zijn ouders, die aan de Spoorlijn (nu Dr. van Dalelaan) woonden, Aby opvingen. De vader van Anton regelde vervolgens een betrouwbare posbesteller die Aby in een afgedekte bakfiets naar het postkantoor bracht. Aby verbleef er volgens Anton twee weken zonder dat zijn broer en zusje het wisten. De vader van Anton wist overigens de familie Staal op de hoogte te brengen van het feit dat Aby in veiligheid was. Die kans kreeg hij toen de trein in Ermelo stopte waarin de familie Staal en andere gevangenen Joden zaten, op weg naar Westerbork... .

De vader van Anton Rook legde via het Rode Kruis contact met een oom van Aby, Salomon, die op Long Island woonde, waarop Aby kort daarop is vertrokken naar Amerika.

given to her family. Moreover Lorri or Yska early could put her in touch with Anton Smoke, which during the war when her father was in elementary school at the Mayor Oordt Street, at Master Rhee in the classroom.

Anton who was then 12 years old, relates inter alia, Van 't Yard of Ermel; "His sister nurse and brother Jacob were some classes lower. At lunchtime the children ate their bread at home with us, because the distance to home (Old Boschweg 28 in Interior Hazenkamp now angle Russulalaan / Mushroom Lane) was quite far away. My father Anton was the director of the post office on Stationsstraat and we also lived. "The story continues with the story which moved the Staal family to a summer house at the Jan van Milling Steinweg. His father Anton crowds at the heart not to go Aby to play because it would be safer. After the summer holidays the children came Staal not go back to school, probably for security reasons. It turned out that the family had moved into a rental Brem and Den .. Anton Smoke knows to tell the magazine that house friends of his parents, who lived on the railway line (now Dr. Dale Avenue), Aby opvingen. Anton's father then arranged a reliable posbesteller Aby who brought in a covered cargo bike to the post office. Aby stayed Anton according to two weeks without his brother and sister knew. Anton's father, incidentally managed to bring the family Staal aware of the fact that Aby was safe. That chance he got when the train stopped in Ermelo where the family Staal and other imprisoned Jews on their way to Westerbork ....

The Anton Smoke father traveled through the Red Cross contact with an uncle Aby, Solomon, who lived on Long Island, which Aby shortly thereafter left for America.